

Curs 2008-09 Codi : 21959 Assignatura : Educació Visual i Plàstica

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Mestre d'Educació Infantil. Optativa, 1r semestre, 2 curs, 4 crèdits (3,5 ECTS).

Departament: Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal

Professors: Montse Font i Gemma París.

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Conèixer la importància que té per a l'infant la capacitat d'expressió i representació plàstica.
- Ampliar els coneixements de l'àrea que facin possible la comprensió i l'expressió dels diferents llenguatges de l'art.
- Reflexionar entorn a les vessants cultural, crítica, procedimental i didàctica que configura l'àrea del saber de les arts plàstiques, com a part integrant de la formació humana.
- Conèixer els valors del fet artístic i com ensenyar-lo. L'apreciació i anàlisi de l'obra d'art. Com portar l'art a l'escola d'una manera activa

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

1.- Fonaments teòrics

2.- Comprensió i anàlisi del fet artístic

3.- Procés creatiu: una experiència pràctica

L'assignatura es desenvolupa a partir de referents de la història de l'art, obres d'artistes. A través del coneixement i del context històric d'aquests artistes, l'alumne explorarà les seves pròpies possibilitats expressives per a iniciar el seu procés creatiu. Es pretén que prenguin consciència del que significa percebre, analitzar, experimentar i produir.

A partir d'idees individuals, reflexions, emocions,... aprendre a expressar-les a través d'elements del llenguatge plàstic.

Activar el procés creatiu és una de les bases fonamentals per a la formació de l'individu, en la que cal contemplar la implicació subjectiva dels alumnes.

4.- La intervenció en l'àmbit educatiu: la didàctica

5. Pla de treball de l'estudiant (Enfocament metodològic)

3. Avaluació

Seguiment o avaluació formativa

Per tal d'establir mecanismes de regulació de l'ensenyament i l'aprenentatge:

- Caldrà tenir una participació activa a les classes.
- Assimilació i comprensió dels conceptes bàsics: teòric - pràctic.
- A mig curs es farà un lliurament que servirà també com a indicador de si s'estan assolint els objectius marcats.
- Claredat en presentar les idees. Utilització de la informació.

Acreditació: Activitats d'avaluació

- Treballs individuals o de grup sobre el tema proposat.

- Els treballs de taller s'avaluaran d'una forma continuada: al finalitzar cada tema. Es valorarà el nivell d'adequació de la solució plàstica i teòrica de l'exercici i la capacitat de realitzar els treballs amb domini dels procediments i tècniques utilitzades.

- Dossier final amb els exercicis realitzats (teòrics i pràctics).

Es valorarà l'actitud de l'alumne (curiositat, inventiva, reflexió, participació, etc.)

Per aprovar l'assignatura, caldrà realitzar i superar la realització d'un Dossier i/o CD final amb:

. Programa de l'assignatura i bibliografia.

. Recensió del llibre escollit: fitxa tècnica, resum i reflexió personal.

. Recensió de les diferents lectures: articles, crítiques d'art, textos, etc.

. Elaboració d'un diari - crònica a partir de reflexions personalitzades sobre conceptes, activitats, pensaments i lliures associacions, relacionades amb l'art.

. Del tema treballat: enunciat de l'exercici/s proposat/s, resultats (producció o fotografies) i explicació de l'evolució del treball.

. Tema lliure: evolució del procés creatiu, producció final.

. Confecció d'una unitat de programació.

. Reflexió crítica de 2 visites a Centres Expositius d'Art.

4. Fonts d'informació bàsica

. Reflexió crítica de 2 visites a Centres Expositius d'Art. El professor facilitarà material visual, audiovisual: catàlegs, fotografies, pòsters, treballs d'alumnes, vídeos, DVD, etc. com a referents relacionats amb els continguts que el nostre programa proposa. Pretenem estimular la curiositat de l'alumne mostrant imatges fixes i en moviment per dinamitzar el procés d'ensenyament - aprenentatge.

Bibliografia recomanada

HISTÒRIA I TEORIA DE L'ART

COR-BLOK. (1982): Historia del arte abstracto. Madrid. Cuadernos de Arte Catedra. EFLAND, A. D. (2002). Una historia de la educación artística. Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales. Barcelona. Ed. Paidós. GOMBRICH, E.H. (1980): Historia del arte. Madrid. Alianza. LOPEZ CHUHURRA, O. (1975): Estética de los elementos plásticos. Barcelona. Labor. MALINS, F. (1983): Para entender la pintura. Madrid. Hermann Blume. WÖLFFLIN, H. (1989) Conceptos fundamentales en la Historia del Arte. Madrid. Espasa Calpe.

BASES PSICOPEDAGÒGIQUES

ARNHEIM, R. (1979): Arte y percepción visual. Madrid. Alianza. ARNHEIM, R. (1993): Consideraciones sobre la educación artística. Barcelona. Paidós. BAYO MARGALEFT, J. (1987): Percepción, desarrollo cognitivo y artes visuales. Barcelona. Anthropos. EFLAND, A. D. (2004). Arte y cognición. La integración de las artes en el currículum. Barcelona. Ed. Octoedro. EISNER, W. (1987): Procesos cognitivos y currículum. Barcelona. Martínez Roca. EISNER, E. W. (1993): Educar la visión artística. Barcelona. Paidós. EISNER, E. W. (2004) El arte y la creación de la mente. Edicions Paidós Ibérica. GARDNER, H. (1987): Arte, mente y cerebro. Una aproximación cognitiva a la creatividad. Buenos Aires. Paidós. GARDNER, H. (1994): Educación artística y desarrollo

humano. Barcelona. Paidós. GARDNER, H. (1999): Inteligencias múltiples. La teoría en la práctica. Barcelona. Paidós. GARDNER, H. (2000) La educación de la mente y el conocimiento de las disciplinas. Barcelona. Ed. Paidós. MATTHEWS, John (2002). El arte de la infancia y la adolescencia. Ed. Paidós. Arte y educación ROOT-BERNSTEIN, R. i M. (2002): El secreto de la creatividad. Barcelona. Ed Kairós. VIGOTSKY, L.S. (1982): La imaginación y el arte en la infancia. Madrid. Akal.

DIDÀCTICA DE LES ARTS PLÀSTIQUES

AGUIRRE, I. Teorías y prácticas en educación artística. Navarra. Universidad Publica de Navarra. ACERETE, D. (1974): Objetivos y didáctica de la educación plástica. Buenos Aires. Kapelusz. BADIA, Marta (2003) Figuras, formas, colores: propuestas para trabajar la educación plástica y visual. Graó. Barcelona. BALADA, M. ; JUANOLA, R. (1984): L'educació visual a l'escola. Barcelona.. Rosa Sensat. BOSCH, E. I ALTRES (1999): Fer plàstica un procés de diàlegs i situacions. Barcelona. Rosa Sensat. Ed. Octoedro. DAVIS; SCOTT. (1980): Estrategias para la creatividad. Buenos Aires. Paidós. EFLAND, FREEDMAN, STUHR (2003): La educación en el arte posmoderno. Barcelona. Paidós. HARGREAVES, D.J. (1991): Infancia y educación artística. Madrid. MEC. Morata. JOVE, J. (1999): Model didàctic d'iniciació a l'art. Barcelona. CEAC. Diputació de Barcelona. LANCASTE, J. (1991): Las artes en la educación primaria. Madrid. Morata. LOGAN. (1980): Estrategias para una enseñanza creativa. Barcelona. Oikos-tan. LOWENFELD, V.; LAMBERT, W. (1977): Desarrollo de la capacidad creadora. Buenos Aires. Kapelusz. READ, H. (1986): Educación por el arte. Barcelona. Paidós Ibérica. TORRES, M.; JUANOLA, R. (1998). Dibuixar, mirar i pensar. Consideracions sobre educació artística. Barcelona. Rosa Sensat. TORRES, M.; JUANOLA, R. (1998): Una manera d'ensenyar arts plàstiques a l'escola. Barcelona. Rosa Sensat. WESCHER, H. (1980): La historia del collage. Barcelona. Gustavo Gili.

DIDÀCTIQUES D'ASPECTES PARCIALS

EL DIBUIX I LA SEVA DIDÀCTICA

DAUCHER, H. (1985): Modos de dibujar 1, 2, 3, 4, 5, 6. Barcelona. Gustavo gili. EDWARDS, B. (1994): Aprender a dibujar con el lado derecho del cerebro. Barcelona. Urano. GOODNOW, J. (1983): El dibujo infantil. Madrid. Morata. HAYES, C. (1986). Guía completa de pintura y dibujo. Madrid. Hermann Blume. RUSKIN, J. (1983): Les tècniques del dibuix. Barcelona. Laertes.

EL COLOR I LA SEVA DIDÀCTICA

ALBERS, J. (1963): La interacción del color. Madrid. Alianza. DE GRANDIS, L. (1985): Teoría y uso del color. Madrid. Cátedra. WITGENSTEIN, L. (1994): Observaciones sobre los colores. Barcelona. Paidós.

DIDÀCTICA DE LA IMATGE, ELS MITJANS AUDIOVISUALS I INFORMÀTICS

BARTOLOME, A. (1989): Nuevas tecnologías y enseñanza. Barcelona. Graó-ICE. BERGER, J (2001): Modos de ver. Barcelona. Gustavo Gili. FERNANDEZ IBAÑEZ, J.J.; DUASO, M.S. (1982): El cine en el aula. Madrid. Narcea. FERRER, J. ; BARTOLOME, A. (1991): El vídeo. Enseñar vídeo, enseñar con el vídeo. Barcelona. Gustavo Gili.

* Llibres en vermell: s'ha de triar un, per a fer una recensió durant el curs.

* Llibres en verd: bàsics per a tenir a l'aula.